

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, declarate de avocatul Victor Mocanu în numele inculpatului Pînzari Ianic, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 21 februarie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2018, în cauza penală în privința lui **Pînzari Ianic XXX**, născut la XXX, originar din XXX și domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 30.07.2010 pînă la 21.02.2012;

Instanța de apel de la 02.02.2018 pînă la 25.09.2018;

Instanța de recurs de la 23.01.2019 pînă la 27.03.2019.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 21 februarie 2012, Pînzari Ianic a fost recunoscut vinovat și condamnat:

- în baza art. 171 alin.(2), lit. c) Codul penal - 5 ani 6 luni închisoare;

- în baza art. 172 alin.(2), lit. c) Codul penal - 5 ani închisoare;

În baza art. 84 alin. (1) Codul penal, prin concurs de infrafracțiuni lui Pînzari Ianic i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 6 ani 6 luni închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Stratulat Gheorghii, în privința căruia sentința în cauză nu s-a contestat.

Acțiunea civilă a părții vătămate XXX în partea ce ține de prejudiciul moral s-a admis parțial și s-a încasat în mod solidar de la Pînzari Ianic și Stratulat Gheorghii, 20 000 lei.

Acțiunea civilă a părții vătămate XXX în partea ce ține de prejudiciul material s-a admis în principiu, însă a fost lăsată fără examinare, pentru soluționare într-un proces civil.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a reținut că, Pînzari Ianic și Stratulat Gheorghii, acționînd în comun acord și prin înțelegere prealabilă între ei, au săvîrșit un raport sexual prin constrângere, satisfacerea poftelor sexuale într-o formă obișnuită și perversă în următoarele circumstanțe:

La 10.05.2010, aproximativ între orele 23:30-03.00, Pînzari Ianic împreună cu cet. Stratulat Gheorghii, aflându-se în sauna din str. XXX, mun. Chișinău și avînd scopul satisfacerii poftelor sexuale, aplicînd constrângerea fizică asupra cet. XXX, manifestată prin aplicarea loviturilor corporale și amenințînd-o cu răfuială fizică, au întretinut forțat cu ultima raport sexual într-o formă obișnuită.

Tot el, Pînzari Ianic la 10.05.2010, în jurul orelor 23:30-03.00, acționînd în comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Stratulat Gheorghii, aflându-se în sauna din str. XXX, mun. Chișinău și avînd scopul satisfacerii poftelor sexuale în formă perversă,

aplicând constrângerea fizică asupra cet. XXX, manifestată prin aplicarea acțiunilor violente - loviturilor corporale și amenințând-o cu răfuială fizică, a întreținut raport sexual în formă perversă.

3. Nefiind de acord cu sentința, avocatul Istrati Maria în numele inculpatului Pînzari Ianic, a declarat apel, prin care a solicitat repunerea în termen de declarare a apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri, prin care Pînzari Ianic să fie achitat din lipsa în acțiunile acestuia a elementelor infracțiunii. În motivarea apelului s-a invocat că, în cadrul cercetării judecătorești, de către acuzatorul de stat nu au fost prezentate probe suficiente pentru a demonstra vinovăția lui Pînzari Ianic în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin.(2), lit. c) și art. 172 alin. (2), lit. c) Cod penal.

Potrivit raportului de expertiza medico-legală nr.1163/D din 31.05.2010, se dovedește faptul că întradevăr raportul sexual între partea vătămată și Pînzari Ianic a avut loc, însă trezesc bănuiele împrejurările și condițiile în care a avut loc raportul sexual. La fel, potrivit aceluiași raport de expertiza medico-legală s-a constatat că, pe corpul părții vătămate nu au fost depistate leziuni corporale, iar sentința de condamnare nu trebuie să se bazeze pe bănuieli. Declarațiile părții vătămate în ceea ce privește presupusa constrângere, nu a fost dovedită prin careva probe, și anume declarațiile martorilor oculari indicați de partea vătămată, dar nu identificați și audiați de organul de urmărire penală, șoferul taxi etc. Faptul cât de ușor partea vătămată a dat acordul din prima cunoștință cu inculpații să meargă la sauna și să le facă masaj fără plată, seara târziu indică modul de viață anormal pe care partea vătămată îl ducea, iar Pînzari Ianic folosindu-se de dreptul de a tăcea, dar mai mult că posibil făcând declarații, ultimul urma și avea să fie dezvăluite circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei și anume că raportul sexual, a avut loc dintre el și presupusa partea vătămată în baza unei înțelegeri de a-i plăti serviciile pe care le presta partea vătămată anterior și după întâmplarea care a avut loc. Mai mult, potrivit raportului de expertiză, partea vătămată nu avea leziuni corporale.

Apărarea a considerat că instanța de fond nu a apreciat probele sub toate aspectele și în mod obiectiv, făcând concluzii subiective, bazate numai pe presupuneri, fără analiza probelor în ansamblul lor. Astfel vinovăția lui Pînzari Ianic a fost bazată doar pe presupuneri și nu are nici un suport probator.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2018, a fost repus în termen și s-a respins, ca nefondat, apelul apărătorului Istrati Maria în interesele inculpatului Pînzari Ianic, cu menținerea sentinței.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că Pînzari Ianic a săvârșit infracțiunile imputate.

Astfel, cu toate că inculpatul Pînzari Ianic Nicolai nu și-a recunoscut vina de comiterea infracțiunilor imputate, instanța de apel a considerat că, vina lui se probează, cu certitudine, prin următoarea sistemă de probe analizate și apreciate de instanța de apel prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, cum ar fi: declarațiile părții vătămate XXX, declarațiile martorului XXX, precum și raportul de expertiză medico-legală nr. 1163/D din 31.05.2010 (f.d. 142-143, Vol. I); raportul de expertiză medico-legală nr.411 din 11.06.2010 (f. d. 152-155, Vol. I); raportul de expertiză medico-legală nr.413 din 17.06.2010; procesul-verbal de recunoaștere a persoanei, prin care partea vătămată XXX a recunoscut pe cet. PINZARI Ianic (f.d. 96-97, Vol. I); procesele-verbale de recunoaștere a persoanei după fotografie (f. d. 41, 127, 138-141 Vol.I).

Astfel, instanța de apel a constatat ca fiind demonstrată pe deplin vina inculpatului Pînzari Ianic în comiterea infracțiunilor în cauză, iar acțiunile acestuia urmează a fi încadrate în baza art. 171 alin. (2) lit. c) Codul penal, *viol, adică raport sexual săvârșit prin constrângere fizică, săvârșit de două persoane* și în baza art. 172 alin. (2) lit. c) Codul penal - *satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrângere fizică, săvârșite de două persoane*.

Instanța de apel a conchis că, este nefondată poziția apelantului precum că, nu pot fi puse la baza condamnării lui Pînzari Ianic, declarațiile părții vătămate XXX, în ceea ce privește presupusa constrângere, care în opinia sa nu a fost dovedită prin careva probe or, partea vătămată îndată s-a adresat la poliție și a declarat că inculpații Pînzari Ianic și Stratulat Gheorghe au violat-o și au săvârșit în privința ei acțiuni violente, cu caracter sexual.

Astfel, declarațiile părții vătămate XXX din cadrul urmăririi penale și din cadrul instanței de fond, instanța de apel le-a apreciat drept unele veridice, acestea au fost făcute cu respectarea cadrului normativ și coroborează cu probele administrate pe parcursul urmăririi penale și examinate în instanța de judecată de fond și a celei de apel.

Declarațiile făcute de către partea vătămată corect au fost apreciate de către prima instanță drept unele decisive și extrem de importante atât la faza urmăririi penale cât și în fața instanței de judecată unde toți participanții au avut acces să ofere întrebări părții vătămate, atât de către inculpat cât și de către apărătorul său.

Astfel instanța de apel a constatat că, în acest sens prima instanță s-a condus de declarațiile părții vătămate care a dezvăluit în instanța de judecată circumstanțele săvârșirii infracțiunilor asupra sa precum și a indicat la agresor care a supus-o violului și acțiunilor violente cu caracter sexual, acesta fiind inculpatul Pînzari Ianic.

La numirea tipului și măsurii de pedeapsă inculpatului Pînzari Ianic, prima instanță a ținut pe deplin cont de prevederile art. 6, 7, 61, 75-78 Cod penal, gravitatea infracțiunilor comise, motivul acesteia, de persoana lui, de faptul că este fără antecedente penale, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru și a considerat că îndreptarea și reeducarea lui este posibilă doar prin izolarea lui reală de libertate, s-a sustras de a se prezenta în ședința de judecă, fiind anunțat în căutare, numindu-i în baza art. 171 alin.(2) lit. c) Codul penal - 5 ani 6 luni închisoare; în baza art. 172 alin.(2), lit. c) Codul penal - 5 ani închisoare, iar în baza art. 84 alin. (1) Codul penal, prin concurs de infracțiuni lui Pînzari Ianic i-a fost cumulată parțial 1 an închisoare și i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 6 ani 6 luni închisoare cu ispășirea pedepsei într-o instituție penitenciară de tip semiînchis.

5. Nefiind de acord cu hotărârile menționate, la 22 noiembrie 2018, avocatul Victor Mocanu în numele inculpatului Pînzari Ianic, declară recurs ordinar (declarativ), prin care solicită casarea acestora, cu transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată. Recurentul invocă că, la 16 noiembrie 2018, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, a depus o cerere prin care a solicitat eliberarea pe CD a înregistrărilor audio a ședințelor de judecată, însă nu i-a fost pus la dispoziție CD-ul, astfel fiind în imposibilitate de a depune recurs motivat în termen.

La 25 martie 2019, avocatul Victor Mocanu în numele inculpatului Pînzari Ianic, declară recurs suplimentar, prin care solicită casarea hotărârilor menționate și pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința lui Pînzari Ianic. Recurentul invocă dezacordul cu aprecierea a probelor ele fiind unilaterale și selective, ori, declarațiile părții vătămate sunt contradictorii de la prima instanță și instanța de apel. Totodată, partea vătămată a menționat că raportul sexual făcut cu Ianic a fost benevol. De asemenea, inculpatul se

caracterizează pozitiv, este căsătorit, are la întreținerea un copil minor, fiind fără antecedente penale.

5.1. Potrivit prevederilor art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a prezentat referință privind opinia asupra recursurilor declarate de avocatul Victor Mocanu în numele inculpatului Pînzari Ianic, prin care a menționat că, este pe poziția respingerii acestor recursuri, deoarece instanța de apel just a respins apelul apărătorului.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Victor Mocanu în numele inculpatului Pînzari Ianic în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestora din următoarele considerente.

Referitor la recursul ordinar declarat de avocatul Victor Mocanu în numele inculpatului Pînzari Ianic din 22 noiembrie 2018:

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că nu corespunde cu cerințele de conținut.

În sensul art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat, iar dispozițiile art. 430 Cod de procedură penală, stipulează cerințele, cărora trebuie să corespundă cererea de recurs, în special, textul recursului trebuie să conțină argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală (unul sau mai multe din acestea) și cu invocarea problemei de drept ce persistă în cauză, indicând care este eroare comisă de instanță.

În prezenta speță, în recursul declarat de către apărător, Colegiul reține că acesta își expune dezacordul cu neprezentarea de la instanța de apel a CD-lui al înregistrărilor audio, fiind în imposibilitate de a depune recurs. Astfel a fost încălcat dreptul la apărare, la un proces echitabil și dreptul la un recurs efectiv, solicitând în cele din urmă transmitere cauzei rejudecare în instanța de apel, invocând temeii pentru recurs, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, precum și nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Colegiul penal relevă că, invocarea unor pretinse erori admise la etapa judecării cauzei de instanța de apel, urmează a fi precedate de o motivare corespunzătoare privind esența acestora și indicarea expresă a circumstanțelor cauzei cărora sunt subsecvente, în contextul în care apelul apărătorului a fost respins.

Colegiul penal notează că, la etapa examinării cauzei în procedura recursului ordinar, instanța nu efectuează un control asupra fondului cauzei, ci verifică aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural față de faptele constatate de instanța de apel ori, după caz, de instanța de fond, verificare care se efectuează numai în limita temeiurilor formulate în recurs. Deoarece temeiurile pentru recurs ordinar sunt expres și limitativ stipulate în lege, rezultă că motivarea recursului trebuie să se refere numai la acestea.

Astfel, reieșind din obligativitatea motivării recursului, Colegiul constată că prevederile legale, menționate mai sus, nu au fost respectate de către recurent, cu toate că apărătorul a invocat temeii pentru recurs, prevăzute în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, nu au fost desfășurate motivele dezacordului lor cu hotărârea atacată. În acest context, Colegiul penal conchide că, stipulările legale privind condițiile depunerii recursului ordinar și conținutul acestuia, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate de către recurent, în prezenta speță.

În aceeași ordine de idei se remarcă, că art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede 16 temeuri de declarare a recursului ordinar, astfel, dacă o parte a procesului consideră că soluția instanței de apel conține erori de drept și o atacă în instanța superioară, atunci aceasta este obligată, reieșind din dispozițiile art. 429 alin. (1) și art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală să motiveze recursul și să indice la erorile admise la adoptarea soluției de către instanța ierarhic inferioară, în coraport cu cel puțin unul din temeiurile normei menționate

Colegiul penal subliniază că, declararea recursului împotriva unei hotărâri judecătorești constituie *elementul volitiv* al atacării, motivele sunt elementul logic al acesteia. Motivele justifică, prin arătarea temeiurilor ce stau la baza lui, actul de voință pe care îl reprezintă folosirea căii de atac. De asemenea, instanța de recurs menționează că, rolul motivelor invocate în susținerea căii de atac nu se reduce la simpla aducere la cunoștință instanței superioare a dezacordurilor produse de soluția pronunțată, ci și a cauzelor acestor dezacorduri.

Astfel, prin motivarea recursului, în principiu se precizează și se delimitează cadrul discuției în fața instanței de control și al judecării acestei instanțe.

Declararea și motivarea recursului sunt întotdeauna distincte și din punct de vedere cronologic, succesive, având fiecare în parte, o semnificație și o finalitate proprie, deși ele se realizează prin același act procedural, în sensul că motivele sunt indicate în chiar cererea de recurs.

Astfel, în cazul în care autorul nu argumentează ilegalitatea hotărârilor atacate, cu indicarea tuturor motivelor sub aspectul pretensei ilegalități a acestora, un asemenea recurs se consideră ca fiind necorespunzător după conținut, deoarece nu îndeplinește exigențele prevăzute de pct. 5) a art. 430 Cod de procedură penală și urmează a fi inadmisibil.

Așadar, Colegiul constată că recursul ordinar declarat de apărător, nu întrunește condițiile legale de conținut, iar instanța de recurs nu este în drept să completeze recursul cu circumstanțele de fapt și de drept, care le-ar justifica sub acest aspect, întrucât potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În consecință, dat fiind faptul că în prezenta speță, în fața instanței de recurs nu este stabilit cadrul discuției asupra soluției a apelului declarat de către apărător, fiind înaintat recursul ordinar fără o motivare corespunzătoare cu prevederile legale enunțate mai sus, Colegiul conchide inadmisibilitatea acestuia, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut.

Referitor la recursul ordinar declarat de avocatul Victor Mocanu în numele inculpatului Pînzari Ianic din 25 martie 2019:

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform materialelor dosarului, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 25 septembrie 2018, în prezența inculpatului și a avocatului acestuia, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 109-110, vol. III) fiind înștiințați despre pronunțarea integrală a deciziei la 23 octombrie

2018, ulterior, avocatul a primit decizia motivată la aceeași dată (f.d. 126, vol. III), iar inculpatului fiind expediată decizia motivată, care ulterior a fost publicată integral decizia pe pagina web a Curții de Apel Chișinău. În atare împrejurări, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel pronunțate la 23 octombrie 2018, a început să curgă din data de 24 octombrie 2018 și expira la 23 noiembrie 2018, iar avocatul Victor Mocanu, a declarat recurs ordinar la 25 martie 2019.

Prin urmare, Colegiul penal constată că, recursul în cauză a fost declarat peste termenul prevăzute de art. 422 Cod de procedură penală. Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Referitor la argumentele recurentului, expuse în pct. 5.1. din prezenta decizie, instanța de recurs nu se va expune asupra lor, odată ce recursul este declarat peste termenul stabilit de art. 422 Cod de procedură penală.

Raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 422, 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, rezultă că recursul declarat de avocatul Victor Mocanu în numele inculpatului Pînzari Ianic din 25 martie 2019 este inadmisibil, deoarece este declarat peste termen.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 1), 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar din 22 noiembrie 2018, declarat de avocatul Victor Mocanu în numele inculpatului Pînzari Ianic, împotriva sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 21 februarie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2018, în cauza penală, în privința lui **Pînzari Ianic XXX**, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut și a recursului ordinar din 25 martie 2019, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **24 aprilie 2019**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan